

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fagadtatnak el.

Tavaszi.

(A. T.) Megmozdul az őstermészetnek milliárdnyi atomja, új, hatalmas életerő kél a heverő rögökben. Amint a szűz verőfény letűz a hómezőkre, a fehér páncél enged keménységéből s életadó, termékenyítő nedűvé változva tűnik el a fekete humus szomjas mélyében, mely megüdülvé szívja, szívja magába a nedvet, a megifjodást, az életet.

És a barázdák alatt, ahol az őszi mag pihen, megpattan az élet. A kenyéradó magból kicsirázik a növény, áttöri a földet és zsenge fejével feljut a föld színére, finom gyökereivel pedig lefelé kapaszkodik a fekete földbe. A sugár végigcsokolja a kibukkant magnövényt s rövid időn haloványzöld színe lesz a földfelületnek.

Ez a zöld szín a reménység, az ígért. A gazdaember örvendő szívvel, elfogódott lélekkel tekint munkájának eredményére s megható fohászt küld a nagy mindenség urához, hogy óvja a vetést minden romlástól, fagytól, féregtől, tüztől, vihártól, szárazságtól, jégveréstől, háborútól...

Amit keze munkájával, homloka veritékével, odaadó szorgalom és buzgósággal megmunkált, amit vetett áhitattal, az Istenben való bizodalommal, az emberek iránti jóindulattal, — vajjon lesz-e azon áldás!? Meghozza-e a nyár az aratást olyan örömmel, mint a milyen reménnyel kecsegtet a munka ilyenkor, megpattanáskor, virágnevelő fuvalom lengése idején, ragyogó tavasszal...

Mert itt van a tavasz! Nemcsak a föld regéli, nemcsak az első kitörő

fűszál hirdeti, hanem erről beszél a sugárban fürdő természet, az ujjongó madársereg, új dalt énekelve új élet-ről, virulásról...

... De szép a poézis, az álmodozás!

Szeretnők folytatni ezt a hangot, himnuszt zengeni a természet örök rendjéről, ha az örök küzködés vissza nem vezetne bennünket újra, meg újra a való életbe, a reális gondolkodás piacára.

A tavasz valóban az a gondolkör, mely leghamarabb elkalandoztat bennünket a virágos mezőkön, pedig a munka vár reánk, a munka, mely éltet, mely nevel, mely képesít bennünket arra, hogy megálljunk az idők forgatagában, az emberiség örök küzdelmében.

S ha mégis a tavasz most szemlélődésünk tárgya, az nem az egyes ember tavaszára vonatkozik.

A nemzeteknek is van tavaszuk!

Van a magyar nemzetnek is tavasza, mely, úgy érezzük, most van rügyezésben. Hosszu ideig bénult, lenyüggözött erők támadnak föl újra, forr minden rétege a társadalomnak s utat keres a megnyilatkozásra, az alkotásokra, a fokozott erőteljes érvényesülésre.

A megmunkált területek, ahol a gondos kéz az ügyesen előkészített talajba friss magvat vetett, csodamódra termik a legszebb gyümölcsöket s mutatják a legszebb eredményeket. Van gaz és dudva is elég, nem tagadjuk. Van gondatlan gazda s van hanyag kertész, — sőt van még egészen parlag terület is, melyhez nem tudunk elég munkás kezet, elég vetőmagot találni.

Ez onnan van, mert a nemzeti erőnek egyszerre sokfelé kellett elforgácsolni munkáját s egyszerre nem volt képes valamennyi terét munka alá előkészíteni.

De a tavasz erre is jó időszak!

Látjuk, hogy merre van a terület, a hová a mag hiába hullt, merre van a mező, melyet felvert a gyom. Ki kell irtani a rosszat gyökerestől, fel kell szántani a földet újra s új, friss magot kell belevetni. A közeli nyárra talán meghozza a fáradságos munka a maga eredményét.

De nincs okunk panaszkodni a mi tavaszunkra.

Sokkal fényesebb ez, sokkal ragyogóbb, sem mint álmodni mertük valaha, szomorú időkben, lelket dermedtő nemzeti telünknek szomorú idején.

Akkor a legjobbak sem hitték azt, hogy a bekövetkező tavasz ilyen fényes lesz. Nem hitték, hogy a nemzetben alvó energia ilyen hatalmasan fog felébredni, hogy századok mulasztásait képes lesz pótolni néhány rövid évtized. Csodaszerűnek látszik a mult emberei előtt ez az ébredés, ez a fejlődés.

Az öregek, akik csak 40 évet tudnak visszafelé emlékezni, úgy látják a jelent, mint egy álmot, mint egy-egy ragyogó, mesés álmoképet, melyet ébren látnak maguk előtt elvonulni s melynek ők maguk is élő, szereplő alakjai, cselekvő tényezői.

Mi ifjak pedig, akik a tavaszt élvezzük, lelkünkben érezzük a jó gazda aggodalmát, reménykedését. A vetés jól sikerült, az aratásnak is sikerülnie kell s itt az égi hatalmakon, a nemzetek, népek nagy Istenén kívül a sa-

ját erőnknek is erélyesen közre kell működnie.

Most van az ideje a figyelésnek, az intésnek. Pusztuljon a gyom, a gaz, csak a tiszta kalásztenger álljon majdan a nemzet arató munkásai előtt.

A zsendülésnek, megpattanásnak, virágfakasztó fuvalomnak idején ezek a gondolatok futnak el előttünk...

Március 15.

Szilágy-Somlyó városában évről évre nagyobb számban veszen részt a lakosság március 15-ikének, a szabadság, egyenlőség, testvériség e nagy napjának megünneplésében.

Nem volt elég tágas a színház helyisége, hogy az ünnepélyre összegyűlt nagy közönséget egészen befogadhassa. Sokan künn szorultak a termekből. Ez okból igen helyes lesz jövőre a március 15-iki ünnepélyt, ha alkalmas idő mutatkozik, nem a falak között összeszorulva, de az Isten szabad ege alatt tartani meg, hogy részt vehessen azon mindenki aki e nemzeti nagy nap dicső emlékét feljuttatni, ünnepelni akarja.

A református templomban Gáspár István lelkész tartott hazafias szónoklatot és mondott gyönyörű imát, a rom. kath. templomban pedig Mándoky Sándor segédlelkész ragadta el a templomot zsufolási megtöltött ünnepi közönséget lelkes beszédével.

Templomozás után a kaszinó udvarán gyűlt össze a közönség, honnan a polgári zenekar indulója mellett, elől a tűzoltótestület csinos, kettős sorokban, utána a 48-as agg honvédek kisdé csapata, a kaszinó, polgári olvasóköri s többi társulatok, testületek tagjai vonultak le a színházhoz.

Itt a zsufolásig megtelt teremben Mile Mihály kir. ítélőtáblabíró, mint a

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája.

Március 15.

Üdvözölve, áldva milliók szívéből, Szabadság szent napja ismét eljövél. Föltárod regés mult nagy könyvét előttünk,

Melynek minden során égi eszme él. Letűnt kor kódéból, mint zord őszi képből, Melynek tépett, felhős árnya szerte száll, Századokat égi fénynyel beragyogva, Kivillan az áldást hozó napsugár.

Az a sugár, melyet hajnalhasadáskor Üdvözölt először a költő dala, Látnoki ajkáról hangzott szét a szózat, Hogy eljött a reggel, nincs már éjszaka. — Ebredj raboroszlán! Szakgasd szét a láncot!

Gyáva tespedésben mért a férfiak?! Nem hallod a földnek zugó morajából — Már az is megindult — talpra fel magyarl

Meghallotta s ébredt... hiszen ezt susogta A tovalebbő tavasz-fuvalom, Ettől ragyogott a puszták délibábja, Viszhangzá zordon bérce, zöldelő halom. Ezek ajka nyílt meg nagy, szent esküvése S meghallá hangját a csillagok hona, A mely azt dörögte az egész világnak, Hogy a magyar nem lesz rab többé soha!

Szabad lett s maga is megszűnt kényur lenni,

Osztozott kincsében idegen s rokon, Lángja egyenlőség és testvériségnek Termést fakasztott a régi hantokon. Tántorgó aggastyán délceg ifjúvá lett, Szívében rajongás, remény, szerelem! Csodatevő napja dicső márciusnak, Miért alkonyodtál olyan hirtelen.

Nem... nem alkonypir az, lelkesedés fénye,

Ott a szent zászlókról sugárzik tova, Röppen diadalról ujjabb diadalra Nyomában hadverő hősök tábora... Odvaikba bujnak orgyilkos hiénák, Sötét hollók serge szerte menekül; Rákócynak lelke gyújt Kossuth szavában S a hon láthatára ismét felderül.

Szedjétek össze a kikelet virágát. Hősök szent emlékét koszorúzni meg, Ők ültették szélylyel a szabadság fáját S kiomló vérük volt rá a permeteg. Délibábos róna s büszke bércek orma Csodatetteikről bizonyosságot ad, Halhatatlanságát a honvéd nevének Magasztalva tartja fenn a nagyvilág.

A kik eltemették, bitóra szegezték Emlékükön átok ül siroszlopul, Am Golgotháján a dicső vértanuknak, A késő ivadék nemes lángra gyul. Tanulj is, akarj is mindig lelkesedni Nagy idők emléken mai kor fia; Annak a szent lángnak, annak a szent hévnek, Nem lehet, nem szabad kialudnia.

Tiszteld alkotását e nap szellemének, Nemes vérről, könnyel van öntözve az; Belőle fakad a szabadság virága, Melyre új bimbót hoz minden új tavasz. És ha jó vihar, fagy, vagy tán titkos féreg, Sem egyik, sem másik nem bírhat vele, Mert körüllegi azt e nap égi fénye. Március idusnak örök szellem!

Gáspár István.

Otthon.

Irta: Vértessy Gyula.

Csalódik, a ki azt hiszi, hogy a hazugságra való hajlandóság nincs az embernek a természetében. Nagyon is benne van. Annyira benne van, hogy ha másnak nem füllenünk, hát füllenünk magunknak.

Valahányszor hazafelé készülődöm, mindig azzal a hazug gondolattal táplálom a lelkemet, hogy az én szegény jó anyámat akarom meglátogatni, annak akarok egy pár vidám napot szerezni. S már napokkal hazautazásom előtt úgy beleélem magam ebbe, a lelkemnek különben igen jól eső, s engemet egészen büszkévé tevő hazugságba, hogy majd nem magam is elhiszem, hogy a dolog valóban úgy van, hogy én az ő kedvéért megyek haza. S önmagam számára a lehető leggaládabban hízlekedő szellemben állítom ki a háladosossági bizonyítványt.

Jó fiu vagy, jó szívű derék fickó,

akinek egyetlen gyönyörűsége jó órákat szerezni az édes anyjának, ennek a szegény öreg asszonynak, akit immáron az élet ezernyi csapása közepette az egy gondolat vigasztal meg igazán, hogy a fia, egyedüli támasza, egyedüli reménysége, igazán nagyon szereti.

A fia, az a jó fia, aki azt az egypár napi szabadságidejét is ami a minden-napi nehéz munka kinos esztendeje után, jutalomképpen kijár neki, ott tölti el mellette, szerető szíve melegében s közbe közbe hallgatva végnélküli óriási nagy panaszait élete folyamán jelentéktelen, de neki túl nagy mértékben fájó zökkenései fölött, amelyeket mind nekem kell végig hallgatnom, mert olyan szegény asszonynak, mint ő, akit az ág is huz, akit mindenki csak bánt, egész éven át egyedüli biztatója reménysége fia, aki majd hazajön, meghalgtatja a panaszait és tesz minden bajáról.

Szegény, mintha csak naplót vezetett volna az esztendő minden napjáról, olyan pontosan sorolja el a rajta megesett sérelmeket.

A világért sem feledne ki egyet is. Mindjárt az ujesztendő első napján gorombáskodott vele a levélhordó. Málkor mindig „nagyasságának” szólította, akkor pedig „ténasszonyom” beszélgetett vele.

Persze mert csak egy forint borra-valót adtam neki — de hát nem elég egy ilyen szegény özvegy asszonytól egy forint is? Boldogult apád bizony többet adogatott neki. Kár volt. Igaz, hogy az apád legalább ur volt, ha el is költötte mindenit. Más is elkölti, oszt még nem

kaszinó elnöke, hazafias, szép beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt, melynek bevégezésével fölhangzott meg-megújuló éljenzések lecsilapultával Mándoky Sándor rk. segédlelkész lépett elő s hatalmas szónoki erővel szavalta Tóth Kálmán „Előre” című költeményét.

A polgári zenekar által előadott himnusz elhangzása után Gáspár István tartotta meg tőle már megszokott lelkesítő tüzelt, hévvel elmondott következő alkalmi beszédét:

„Idestova egy félszázad telik el azóta . . . Gyér őszfűrtökkel fedve járkel közöttünk az akkori gyermek, régen lehervadt a rózsza a lányka arcáról, ki akkor ifjút szent lángra lelkesítette, és a bajnok, a hős, a világtörténelmi honvéd név viselője, ki kardjával írta fel a világszabadságot a magyar nemzet égboltjára, tántorgó léptekkel roskadozik elköltözött bajtársai nyugvó helye felé. Meglebben a fuvalom, megrezgetve a cipruslombot ott az aradi, a pesti temetőben; a megdicsőülés örökzöld repkénye fut körül minden hantot, valahol egy vértanu sir van. Ott pihennek szerte-széjjel a márciusi ifjak, bajnokai az újjászülésnek, a rettegett félistenek porai rég elvegyültek az anyafölddel; csak az emlékezet beszél, hogy volt egyszer a szabadságnak egy családja, kinek dalára virág fakadt a pusztaságon, napsugár gyult fel sötét éjjelen; s annak a nemzet-megváltónak nevére — ki csak most tért haza egy szűk kórporsóban milliók könyhullatásától kisérvé, haza hozva még holtan is egy nagy, szent, egy elévülhetetlen eszmét, egy örökjogot, — annak a nevére mint legújabbán kézhezkapott örökségen vásári osztzkodást csap a mai kor.

„Hullatja levelét az idő vén fája.” Mennyi minden van betakarva a mindinkább vastagodó levélréteg alatt! Mennyi emléke a fényes, káprázatos multnak, mennyi forró érzelmek egy nemzet szívének, mennyi dicsősége egy tüneményes regeknek!

Ámde olykor-olykor a levegő üde áramlatától megzörren, föllebben a harmat, a félrevonuló lepel alól itt is ott is elővillan egy-egy vakító színekkel viruló virág és a feledés takaróján keresztül nőve, össze — egymáshoz hajlik, tündéri csoportozata egyre terjed, diadalkoszorúvá fonva magát.

És e koszorúnak minden egyes szirma visszahajlik, visszazalibban arra a napra, a midőn a magyar történelem forrongó méhéből kipattant testet öltve a szabadság, egyenlőség, testvériség szent eszméje, mint a teremteskor a világosság első állott az isteni akarat „legyen” szívatára. A belőle felszálló illatától lelkünk megittasul, mámorító balzsamától csodás álomképek térnek vissza újra; mint a szférák zenéje szűrődik át hozzánk a napsugáros légen keresztül a „Nemzeti dal”, mely talpra ébreszté az alvó magyart, halljuk a lelkesedés zaját, az örömrivalgást, mely viharra növekedve verődik vissza a bércek homlokáról s szétterjed az alföld rónaságain, és ettől a csodás hangtól mintha élete támadna minden rögnek, mintha a

is ur belőle, egy minutáig sem. Ott van Makrobész Gábor, tudod fiacskám, hogy már nincs többje kétszáz holdacskájánál.

Éppen ötven hold jut egy-egy leányra. Nem tudom ki veszi el azt a négy csuf jószágot a szép szemükről. És még hogy hencseregnek most is. A Giza, a minap mikor meghallotta, hogy a hugodnak erősen udvarol a Beresey Géza (te fiacskám, mit gondolsz, a Géza gyerekből nem is lenne rossz férj, persze most még gyerek, huszonnégy esztendővel nem szabad házasodni, az apád harminczkettő volt mikor hozzá mentem, én pedig tizenkilenc, mégis hozzávénültem, mikor meghalt is egészen legény volt, én vén asszony) hát azt pletykázta a hugodról, hogy már két év előtt szerelmes volt egy vadász-tisztba, tudod mikor Besztercén laktunk, meg is mérgezte magát érte. Aztán meg, hogy egy színészbe volt szerelmes. No hát hallottál ilyet! Igaz ugyan, hogy én se sem maradtam adósa, mert mikor egyszer találkoztunk, hát úgy lehordtam, hogy egy garas ára szépség se maradt rajta, — hanem ez nem elég. Neked mint férfinak kell fellépni . . .

És mindenféle apró-csiprő dologban a mit szegény anyám amugy magyarosan már rég elintézett, nekem kell mint férfinak fellépni. De te nem is figyelsz ide! Oh jaj, hát már az sem törődik vele, az egyetlen támaszom ezen a világon annak is hiába mondom el a bajomat. Persze, hogy akit az ember nem szeret, hát annak a panaszkodását nem szívesen hallja.

Természetesen ezen fentebbiek kizárólag abból az okból mondatnak el, hogy

megváltó a Genezareth tava helyett ott járna a Tisza-Duna síkján.

Felpattannak a sirok és visszadják halottaikat, megpendül a költő lantja, megsörren a kard, merész röptű sasként száll előbbre és előbbre a háromszínű zászló, reng, inog a föld rohanó hadak dobajától, a csaták riadalma a magyar dicsőséget dörögi a világnak s az ég angyalait küldi le, hogy csillagsugárból fonjanak koszorút a hősök seregére.

Légy üdvözölve március idusa, nemzeti dicsőségünk drága ünnepel! Te állítod elénk ezt a bűvös képet, hogy bevilágítson lelkünk közepébe s felgyujtsa ott lángját magas lobogásra a honszerlemnek! — Oh, e képek ragyogása olyan vakító, oly szédületes bele nézni! Ugy érzem magamat, mint az az egyszerű tanítvány, ki látta az Istenség megnyilatkozását s eképpen kiálta fel: eredj el én tőlem uram, mert én bűnös ember vagyok! Bocsásd meg dicső emléke annak a szent napnak, ha nem tudok méltóképpen beszélni rólad, ha tova szálló szavam elvész nyugtalanul, de hiszen csak egy harmatcsepp akar az lenni és nem egyéb az eszmék tisztelésének beláthatatlan tengerében.

Tisztelt közönség! Nagy események fényes napját ünnepeljük. 1848. március 15-nek magasztos emléke int felénk. És most, a midőn összeolvad szívünk minden dobbanása egy forró érzelemben, melynek neve honszerlem, melyik sugarát tekintsük annak a csodás vízfénynak? Ott kezdjem-e el, mint omlott porba a kiváltságok korhadt fala, mely szétválasztotta egy nemzet fiait; mint lett egyenlő minden magyar, önjogi polgára e hazának, bármely nyelvet beszélte is? Vagy pedig ott, mint nyerte vissza a nemzet függetlenségét, önrendelkezési jogát, melytől három századon keresztül megfosztva tartotta egy idegen hatalom és a sors mostohasága? Azt mondjam-e el, mint lett szabaddá a szó, a gondolat, mint zugott keresztül a szabadság nagy esküje a haza földjén, mint törtek szét a börtönök zárai, melyből a szabad eszmék bajnokai léptek diadalmasan elő; vagy pedig azt, hogy mint rakta le az álmából fölébredett nemzedék a jövőre biztosítékait? Elsoroljam-e mind annak a forró, égő vágyak teljesülését, mi eddig csak mint tündér-álom élt a szívekben, a melyekért sovárgott ifjú és agg, a mi egy népet nagygyá, hatalmassá és boldoggá tehet. Ifjak csinálták ekkor a történetet s az ifjúság rajongó, nagylelkű és felmagasztosult.

Felmutassam-e a szabadság dalnokát, ki mint a futó csillag robogott keresztül az égen, dalával hősöket állította a csaták mezejére; vagy a népszabadság prófétáját, kinek szavára — mintha a jelenések könyvének harsonája szólna — élet váltotta fel a tetszhalál dermedését s fölhangzott az elszánt, törhetetlen elhatározás dala:

„Ha még egyszer azt izeni,
Mindnyájunknak el kell menni!”

Ki tudná elmondani, ki tudná leírni azt a fényt, azt a virulást, azt az üde vérkeringést, elragadtatást, mit a sza-

a rossz fiu átölelje a panaszkodó édes anyját s még áldott kezét s jóságos arcát végig csókolja, elmondja neki, hogy menyire szereti őt. Ekkor azután megnyugszik, hanem azért fiacskájával elővéteti a ceruzát és sorba leírja vele orvoslásra váró sérelmeit.

Tudom én azt, fiacskám, hogy az ilyen urficskáknak sok bolond dolgon jár az esze, hát könnyen elfeledi a komoly dolgot. Ámbátor én erősen hiszem, hogy a te lelked még tiszta, és semmi olyan bűnös ostobaság nincs benne, a mi megzavarhatná az eszedet. Felteszem a fiamról, hogy ilyen. Ha szerelmes lesz valami tisztességes leányba, hát el is veszi. Punktum. A többi dolog ostobaság. Holmi szerelmi kalandokon csak nem jár az eszed?

És az immáron egy néhány ősz hajszálát is gondosan rejtgető harminc éves fiucskának ki kell nyilatkoztatnia komolyan, hogy szerelmi kalandokon nem jár még az esze.

Ne is járjon, mert az megmételjezi a lelket. No és most jegyezd szépen: Levélhordót első találkozáskor leszidni.

De kérlek, azt mondja az a szegény ember, hogy te, édes anyám, azóta minden nap összeszidod.

Nem igaz. Vagy te inkább hiszel annak a kötni valónak, mint nekem?

Dehogy. Majd leszidom.

Makrobécékkel beszélni de férfiasan ám. Weisz Mózeset felhívatni, mert csak a szőlőt vette ki felébe és a gyümölcsöt is haza hordatta. Bagi elszántott a laposi dülőben a földünkől; Kreiter, ez a gaz ember német lekaszáltatott egy rend sar-

baddá lett magyar érzett feltámadásának tavaszán! Fölvéste azt arany betűkkel legszebb lapjára a történet muzsája, onnan ragyog mindenki szemébe s bármint kíséreljék megtagadni, azokat a világra szóló tényeket onnan letörölni, 1848. március 15-től fenségét, magasztosságát, jelentőségét elvitatni nem lehet, nem szabad!

Ámde jött a nyár sötét villámrejtő fellegével, jött a tél dermesztő fagyával, távoli menydörgés tompa moraja hirdette a vihart, mely közelgetett, hogy eltörölje az ifju kikelet gyenge virágát. A magyar testvériséget hirdetett, gyűlölettel fizettek vissza érte; legyilkolt nők és gyermekek ezrei lettek az áldozatok, mint a bethlehemi kisdedek az istenember születésekor, a magyar egyenlőséget adott mindenkinek, hála fejében őt akarták letiporni, kiirtani az élők sorából; ősi szabadságát elszánt némes lélekkel vívta vissza: a zsarnokság még sulyosabb bilincsekkel készült megkötni.

Nem, nem idézem fel azokat a véres árnyakat! Kisértetként lengenének körülöttünk, ma a szabadság örömmünnepe van!

Visszaszáll lelkem a hősök korára, midőn végig menydörgött a század óriása: „A haza veszélyben!” Szava zugott mint az őrtorony harangja, bejárta még a haldoklók szívét is, szent lángot öntött az ifju akaratába, megnyugtatta a kétségkedőt és feleletként milliók elszánt dackiáltása szállott fel az égre, hogy ott az örök bíró előtt jelentse ki, hogy e nemzet élni akar, az életre nagy, szent joga van!

Mintha a honszerző ősapák lelke szállt volna a délibábos rónák közepére, serkenteni a késő ivadékokat, nem maradt senki télenül. A szent zászlót körülrajongják a márciusi ifjak a zugó csatatéren, hulló vérükből rózsza fakad a föld fehér terítőjén, a szabadság örökké viruló virága. Gyermekekből harcedzett férfiak válnak néhány nap alatt, üzve, tiporva ellenét a honnak, bele rohanva az ágyuk torkába, a csaták zugó fergetegébe.

Hellas legendáinak korszaka tért vissza újra, Homér hőseit látjuk soráikban, a nagy világ nézte, csodálta s diadalok hosszú dicsőséges sorozatán keresztül büszkén emelte föl fejét a szabad magyar. Ime, ez a fény, a ragyogó mult fénye, azután jött a gyász, a temetés!

A vérkeresztiség nagy, fájdalmas, drága volt. Ezek és ezek elhullva csatamezőn. A tizenhárom vezér legyilkolva Aradon; penészes börtönben, a ki menekülni nem tud a boszútól, őrvongó zsarnokság elől. Hazátlanul idegen földön bujdosva a szabadság apostolai, leégett faluk és városok hosszú sorozata, ez volt az ár, a nagy, keserves ár, melyet fizetni kellett e nap kincseiért. T. K. Tegye mindegyikünk szívére kezét s rebegjen áldást azokra, a kik tudtak így küzdeni, így szenvedni azért, hogy a nemzeti ébredés vívmányait átadhassák nekünk!

Babért a multnak, munkát a jelennek! A szabadság egy égi arcú tündér, mely csábit, vonz, magával ragad; de szerelmét nem koldulni kell, hanem nagy tet-

jut, a mi rétünkéből. Ezek a zsiványok azt hiszik, hogy az én dologom most már közpréda. Lopnak, nyuznak, zsarolnak egész esztendőn át. A jegyző öt forintot fizettetett vélem egy haszontalan törlési engedély megírásáért, az adómat mindig duplán számítják, ha a cseléddel bajom van, mindég annak adnak igazat. Fiacskám, csak járj el mindenkiben férfiasan, hogy tudják meg, hogy van nekem is valakim, aki megtanítja őket, ne felejtssd, a patikárus is gorombáskodott egyszer velem. A szegény nagyapád receptjére nem akart chinint adni, azt üzenté, hogy én talán ha a mellem fáj is, hát fejfájásról csináltak meg egy receptet. Így bánik velem! Szegény nagyapád, ha élne, majd adna neki! Még az ő receptjét nem akarják megcsinálni! Hát ki huzta ki patika vizitációkor minden bajból, nem ő? És most ez a hála? No megállj, vén méregkeverő! Ugye-e fiam, majd megadod neki! . . .

Ünnepélyesen megígérttem, hogy megadom mindenkinek a magát és azután elindulok ő hozzá. Ahhoz a bűnös szép asszonyhoz a kinek a kedvéért hazajöttem.

Mert hazudok magamnak, mikor azt hitetem el magammal, hogy az anyám kedvéért. Ennek a bűnös, rossz asszonynak lángoló két fekete szeméért, egy öleléséért, egy csókjáért.

És alig várom hogy annak a tiszta, szent asszonynak a megszentelt büvköréből kimenekülhessek ide, összeégetni a szívemet, a lelkemet, pokoli láng lobo-gása mellett.

tek által megérdemelni. Őrizzük ott szívünk legbenső rejtékén, hogy tovább adhassuk nemzedékről nemzedékre, mert csak így leszünk méltó utódok azokhoz, kik mindenüket, életüket adták oda érte! Csak így látja meg barát és ellenség hozzávaló szent ragaszkodásunkat s megtanulja tiszteltben tartani.

Hadd lássa és tanulja is! Tanulják meg azok, kik nem tartják a mai kor szellemével összeegyezhetőnek e nagy idők iránt érzett kegyeletet, s nem tekintve a multak történetére, minduntalan feledik azt, hogy e nemzet türelmes és szelid ugyan, de viharokban századokról századokra alkot rettentő tanuságot.

És értenék és tanulnák meg e nap eszméit azok is, kik mindent éreznek a magyar iránt, csak nem testvériséget, habár e föld az ő hazájok is. A történet nagy könyvét maghamisítani nem lehet; azt a kart mely az ezredéven keresztül védte őket, bűnös hálátlansággal bántani nem szabad.

„Roskadoz már a kivénült század, minden nappal hajlik a sir felé.” Pár esztendő és elröppen a végtelenség honába, reánk hagyva 1848-nak szent örökét. Sok nagy esemény, sok magasztos eszme van és lesz róla följegyezve. Munkáljunk azon, hogy a mi időnkől ezt olvassa a késő utód: e kor méltó örököse volt a márciusi nagy eszméknek, nemcsak átvette, de diadalra vitte azokat s velük a jövőre számára újra teremte a magyart. Ne feledjük egy pillanatra sem hogy:

„A világon melyben nekünk
Egy kis helyünk jutott,
Küzdelemmel kell töltönnünk
Az éjlet és napot.
De jöjjön bár kétszer annyi
Zivatar ellenünk,
Megállunk a vészek között
Csak magyarok legyünk!”

A szép beszédet szünni nem akaró éljenzéssel fogadta a közönség.

Ismét a polgári zenekar játszott egy hazafias darabot, miután Szénássy Margit szavalta el kedvesen, szívhez szóló hangon Gáspár Istvánnak e napra írott s mai tárcánkban közölt igen szép költeményét, mit a halás közönség úgy a szerzőnek, mint a kedves előadónak szánt tapssal s lelkes éljenzéssel jutalmazott.

Az ünnepélyt Mile Mihály kaszinó elnök rövid, lelkesítő beszéddel zárta be s a közönség a Rákóczi induló hangjai mellett szétoztlott. Az agg honvédek pedig Szénássy Miklós kir. közjegyző, honvédegyleti elnök házához vonultak, hol az ünnepély alatt e célra kitett perselybe összegyűlt adományok közöttük szétoztattak.

Este az egész város csinosan ki volt világítva s a tüzoltói zenekar hangjai mellett az utcákat fátylasmenet járta be, mit a szabadságot, egyenlőséget, és testvériséget éltető közönség csoportja kísért.

Nyolc órakor Páskuj István vendéglőjében szép számú férfi közönség gyűlt egybe bankettre, melyen a hazafias felköszöntők sora egymást érte.

*

Ő is haza jön az anyjához, én is haza jövők. S itt a szeretetnek szentelt tiszta otthonban, a hol a szülői szívek szeretetének tiszta fénye ragyog be mindent, itt vet árnyat a legtisztább, legderűsebb képekre a mi bűnös szerelmünk.

Oh csah szakítani tudnánk! De hiába nem lehet! Talán azért is olyan erős ez a kapocs, mert bűnösebb a többinél! És mig én szegénytől égő homlokai ülök anyám mellett s hazudok neki összevissza mindenfélét, hogy most mit végeztem el, kivel beszéltem, hol jártam, az alatt ő is zokogva borul az édes anyja keblére: — anyám, édes anyám, ugy-e szeretsz!

Igy kell tennie.

S mintha félnie kellene, hogy valaki elszakítja tőle, mint valami didergő fázós gyermek, úgy odatapad az anyjához. . .

Én is így teszek. Reszketve ölelem magamhoz a jó öreg asszonyt, mintha félnem kellene tőle, hogy szeretetét hamarosan elfogom veszíteni. S egész valóm megszerket arra a gondolatra, hátha ez a tiszta öreg asszony megsejtene valamit!

Mert odakint a zavaros, szürke világban egészen halvány és szintelen egy-egy bűnös szerelemnek a rajza, de itt az otthon hóféhér tiszta lapjaira sötéten, megdöbbszent sötéten rajzolódik le minden vonás.

Ott könnyelműség, tréfa, szeszély — itt csak bűn, szörnyű bűn! S látja mi is, szép asszonyom, akik odakint a nagyvilágban bizonyára nagyon könnyedén veszszük ezt a szerelmi viszonyt, itt reszketve állunk a tisztaság ítelőszéke előtt s bűnösöknek, nagy bűnösöknek tartjuk magunkat.

Kraszna közönsége, mint mindig, úgy most is méltón és lelkesen ünnepelte meg március Idusát. Sőt a mit valóban csak öröndetes tényként kell felemliteneni, a polgárság évről-évre nagyobb számban vesz azon részt. Az ünnepély következő program mellett folyt le: 1) Szózat, énekelte a dalkör. 2) Március 15, szavalta Farcády Sándorné urnő. 3) Magyar népdalegyveleg, előadva az önképző zenekör által. 4) Ünnepi felolvasás, írta Wargha Gyula. 5) Induló, énekelte a dalkör. 6) „Előre“, szavalta Szurinka Bertalan. 7) Hunyadi induló, játszotta a zenekör. A közönség honfiai lelkesültséggel, rapssal fejezte ki elismerését minden egyes szám után. Valóban megérdemelte Farcády Sándorné urnő remek szavalata, nemkülönben Szurinka Bertalan által előadott költemény is. A felolvasás március 15-ének méltatásával foglalkozott, melyet Wargha Gyuláné urnő olvasott fel. Ugy a dalkör, mint a zenekör köztetsés között adta elő a programban részökre megállapított számokat. Az önkéntes adakozásból begyűlt 20 frt Pálffy Imre siremlékére fog fordíttatni. Itt jól esik megemlíteni, hogy az adakozók között jó példával elől áll Papp János csizéri körjegyző. Az ünnepély után a közönség magasztos hangulatban oszlott szét.

Szilágy-Cseh község is megünnepelte a szabadság kivívásának napját, melyet Benkő Albert ref. lelkész az isteni tiszteleten nem egy 24 órából álló nap, de egy hős költeménynek nevezett. Az emelkedett szellemű beszéd után, melyet nagyszámu közönség hallgatott meg, az egyesületek zászlóik alatt, a ref. temetőbe vonult a menet, ahol Fábán Dániel ref. lelkész, Kézdi-Vásárhely 1848—49-ik évi országgyűlési képviselőjének siremlékét Donáth Pál Sz.-Csehben már csak egyetlen élő 48-as honvéd koszoruzta meg s Benkő Albert emlékbeszédet tartott felette. Az esteli fáklýásmenet után, mely bejárta a kivilágított ház sorok utcáit, a kaszinó erkélyéről Ady János tartott alkalmi beszédet. A piactéri emelvényen Moni Gyula közejegyző emlékbeszéde keltett lelkesedést, a vendéglő nagytermében hét számból álló ünnepélyt rendezett a nemzeti ünnepély állandó bizottsága: „Hunyadi László indulóját“ előadta a műkedvelő zenekar. Március 15. Endrődytől, sok kedvességgel szavalta Félegyházy Berta. „Cinka Panna“ hegedűsölőt művészi előadásban interpretálta Vidovich Ödön. Döry Ernő alkalmi felolvasása is értékes száma volt a programnak. Vidovich Ödön lépett ismét pódiumra, hogy „Kuruc dalokkal“ ragadja elragadtatásra a közönséget s az ujjazó közönség el nem hallgatott, míg ujjakkal meg nem toldotta. Tráger Károly Petőfi Sándor „Kard és Lánccát“ szavalta hévvel, reá szolgálva a sürű tapsra. S végül a műkedvelői zenekar a Hymnust játszá, melyet a közönség állva énekelt.

S különösen este kerget az önvád könnyeket a szemünkbe. Nem akkor, mikor édes jó anyám aggódó gyöngédséggel igazgatja meg a fejem alatti vánkost s oda ülve az ágyam szélére, végigsimogatja az arcomat úgy mint mikor még kis gyermek voltam, s beszél hozzám szeretetteljes köszönő hangon, hogy milyen jó vagyok én, haza jö-vők hozzá a helyett, hogy más szórakozást keresnek, csetlek-botlok a dolgaiban. — Igazán csunyaság tőlem neked, édes fiam, ennyi kellemetlenséget okozni. Magának meg valószínűleg akkor, mikor arról beszélt a mamája, hogy milyen jó tőrő, szenvedő asszony maga, aki önmegadással veszi férje nagy, nehéz betegségét s haza jön vigaszt keresni édes anyja szeretetében.

Akkor. Meg azután akkor, mikor a lázas szerelmi csók után az ajkainkat az édes anyai tiszta csók éri.

Oh ilyenkor olyan nyomorult bűnösöknek érezzük magunkat. Pedig ugyebár, odakint a nagyvilágban szerelmünk csak örülni tud a szívünk s nem tesz mardosó szemrehányásokat? Persze, hogy nem tett, ahol annyi a sötét, a homályos szín, egy árnyalattal több, vagy kevesebb, észre sem vesszük, de itt, a hol minden tiszta, világos, derült, itt úgy meglátjuk a magunk igazi hitványosságát, olyan világosan, olyan tiszta képen, mint mikor a sötét éjszakából kivilágított ablakon néz be az ember.

Ne menjetek haza bűnös szívvel, mert odahaza nagyon fog fájni a szívetek . . .

Vármegyei élet.

Szilágyvármegye közigazgatási bizottsága a f. hó 8-ikán tartotta rendes havi ülését hadadi báró Wesselényi Miklós főispán elnöke alatt.

Jelen voltak: Szikszai Lajos kir. tanácsos alispán, Török István főjegyző, Bíró Ferenc h. tisztí főügyész, Domby Károly árv. elnök, dr. Petri Mór kir. tanfelügyelő, Hametmayer Ágost kir. pénzügyigazgató, Klein Adolf kir. főmérnök épít. hiv. főnök, Gazda Ferenc kir. ügyész, Kovácsy Miklós közigazdasági előadó, Dull János, br. Györffy Pál, Kiss Lajos, Lőrincy György, Somogyi Kálmán, Sváicer Aladár közig. bizottsági tagok.

Igazoltan távol voltak: dr. Berger János t. főorvos, Cell Lőrinc, Sántha Dezső és br. Wesselényi Béla; igazolatlanul: Helley János.

Báró főispán ur az ülést d. e. 10 órakor a jelen voltak üdvözlése után megnyitván, tudomására hozta a bizottságnak, hogy a földmívelésügyi m. kir. miniszter Kovácsy Miklós nagybérlet a bizottság közigazdasági előadójává nevezte ki.

Ezután az alispán jelentette, hogy közbiztonsági viszonyaink a múlt hóban is teljesen jók voltak, a személy- és vagyonbiztonságunk megtámadtatásnak kitéve nem volt s e tekintetben panaszok föl nem merültek. — A kihágási ügyek kellő szorgalommal intéztettek el úgy az I., mint a II. foku hatóságok részéről. — Ami az állategészségügyi állapotát illeti, jelentette, hogy ujabban ismét 8 község mentetett föl a sertésvész miatt elrendelt zárlat alul s jelenleg még 38 község van zárlat alatt, de ezek legnagyobb részére a feloldás iránti intézkedések folyamatban vannak. A száj- és körömfájás miatt ez idő szerint 13 község van még zárlat alatt. — Veszetségi eset Varsolcon fordult elő, hol egy kutya és az ez által megmart lebunkóztatott. — Jelentette továbbá, hogy az itteni állami állatorvosnak a fertőtlenítési eljárás körül tanúsított tulságos szigora miatt a földmívelésügyi miniszter egy állategészségügyi felügyelőt küldött ki helyszíni szemlére, aki az egyes községekben meg is jelent, az állami állatorvos eljárásainak helyességét constatálta és fertőtlenítési eljárásoknak legszigorubb végrehajtását hangsúlyozta. — A folyó évi fősorozás előkészített; a jóváhagyott működési terv szerint a sorozás folyó hó 26-ától április 27-dikéig fog megtartani. — A közigazgatás egyébb ágainál fontosabb mozzanatok elő nem fordultak.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint a hosszú-ujfalusi g. kath. egyház ellen a tanító fizetés felhajtása iránt vezetett végrehajtás eredménytelensége tárgyában a vallás- és közokt. miniszterhez fölterjesztés tétel. — A tanítói fizetés pontban kiszolgáltatása miatt több helyről merült fel panasz, a kellő intézkedések azonban megtétettek. — A vallás- és közokt. miniszter a dabjon-ujfalusi g. kath. tanító fizetésének kiegészítésére azon esetben engedélyezi az államsegélyt, ha a hitközség megfelelő iskolaházról s felszerelt tanteremről gondoskodik. — A nagy-moni ref. iskolánál megválasztott tanító részére 171 frt államsegély, a porci gk. tanító részére 96 frt, a füzes-paptelki részére 149 frt folyósított. — Az óvó- és tanköteleseknek az 1897/8. tanévre leendő összeírása tárgyában kelt miniszteri rendelet a főszolgabíró és polgármester uraknak kiadott. — A gazdasági ismétlő iskolák szervezésének egyik nagy akadályáról tett még említést. Arról t. i., hogy a községeknek csak csekély része rendelkezik még ma is alkalmas faiskolával, ami az iskolák gyorsabb felállítását megnehezíti. De a községeknek meglevő faiskolái is bekerítetlenül állanak. Eppen ezért szükségesnek látszik, hogy ebbeli köteleességük teljesítésére a községek szorgalmaztassanak. — Végül jelentette, hogy mivel a segéd-tanfelügyelő családi bajok miatt fél hónapig az irodától távol volt, iskolalátogatásokat csupán a helybeli állami elemi iskolák fazekas- és Széchenyi-utcai osztályainál fogاناتosíthatt.

A kir. pénzügyigazgató jelentette, hogy a 365.192 frt 66 kr. áll. egy. adótarozásból a m. hó végéig 52.783 frt 41.5 kr. maradt hátralékban. A f. évi befizetés a m. évi időszakhoz hasonlítva 10.552 frt 28.5 krral kedvezőbb. — A 14.708 frt 29.5 kr. hadmentességi díjból 667 frt 14 kr. fizettetett be és 14.041 frt 15.5 kr. maradt hátralékban; az eredmény a m. évi befizetéshez viszonyítva 291 frt 60 krral kedvezőbb. — Fogyasztási adóiban 33.568 frt 22.5 kr., illetvekekben 5.583 frt 48.5 kr. folyt be. — Ideiglenes házadó-mentesség 11 házra 14 lakrészszel engedélyeztetett.

A kir. építészeti hivatali főnök jelentése szerint úgy az állami, mint a törvényhatósági közutak a roszt időjárás dacára is megfelelő jó karban vannak. Előfordult ugyan helyenként, hogy a tavaszi források következtében az uttest felazult s nagyobb kerékvágások képződtek, de ezen romlások az utkaparók által ideiglenesen helyreállítottak. Közlekedési akadályok elő nem fordultak. Különösen az átkelési szakaszokon képződött sár lehozása és elfuvarozása iránt a szükséges intézkedések megtétettek.

(Vége köv.)

Takarékpénztári gyűlések.

A Krasznamegyei takarékpénztári egyesület részványtársaság vasárnap délelőtt — március 14-én — tartotta meg 28-ik évi rendes közgyűlését a részvényesek szokatlanul nagy számban részvételével. A lapunk közelebbi számában részletesen ismertett mérleget és zárszámadást, valamint a tiszta jövedelem felosztására vonatkozó igazgatósági és felügyelőbizottsági javaslatokat a közgyűlés átalános helyesléssel a legkisebb módosítás és érdemleges vita nélkül elfogadta. A gyűlés utolsó tárgya az igazgatósági tagoknak három évre való megválasztása, élénk hullámokat vert a távoli vidékekről is résztint személyesen egybesereglett, részint meghatalmazottait által megjelent részvényesek között. Az elnök-vezérigazgató személyére nem volt szükség a szavazásra, mert Zobel Lipót kir. tanácsos, eddigi vezérigazgatót a közgyűlés dr. Kálmán Ignác részvényes tag indítványára nagy lelkesedéssel, egyhangulag közfelkiáltással újból megválasztotta vezérigazgatónak. A többi hat igazgatósági rendes tag, igazgatósági póttag, felügyelő bizottsági rendes és póttagok szavazó lapokkal, titkos szavazattal lettek megválasztva. És pedig igazgatósági rendes tagokká választottak Halliarszky Sámuel, Tamko Bertalan, Faragó Sándor, Lang József, dr. Lang Jakab és Lukátsffy Ödön. Póttagok Hubert Jenő és Porjesz Sámuel. Felügyelő bizottsági rendes tagokká Dr. Ajtai Endre, Friedmann Sámuel és Farkas István, — felügyelő bizottsági póttagokká pedig Lázár István és Kethely István választottak meg. A gyűlésen megjelent összesen 106 részvényes, kik részint saját, részint megbízóik nevében összesen 1405 szavazatot képviseltek. A szavazatszedő, illetve választást vezető bizottság elnöke Mille Mihály kir. ítélőtáblabíró volt.

A Zilahi Ipar és Gazdasági bank 5-ik évi rendes közgyűlését Kovácsy Miklós intézeti elnök vezetése mellett f. hó 7-én tartotta. Tudomásul vette a gyűlés az igazgatóság, felügyelő bizottság és az igazgatótanács évi jelentését; majd az évi mérleg elfogadása rendén intézkedett a 13022 frt 59 kr. tiszta nyereség hova fordítása iránt. Osztalékban (részvényenként 7 frt) kiadatik 7000 frt; a tartaléktőkéhez csatolatik 1500 frt, (ezzel a tartaléktőke 14000 frtra emelkedett); a nyugdíj alaphoz 200 frt; tiszteletdíjakban kiadott 700 frt; jutalékokban 2246 frt 16 kr.; jótékony célokra és segélyezésre 276 frt 43 kr. Az így fennmaradó 1100 frt az 1897. évi nyereséményhez vitetett át. A jótékony célra fordított 250 frt következőképen van megosztva: 1. a zilahi ev. ref. gymn. szegénytanulóinak élelmezésére 40 frt. Ugyan e célra létesítendő 1000 frtos alapítvány első részlete 100 frt. A zilahi jótékony négyeletnek 50 frt. Az állami polgári fuiskola szegény tanulóinak 20 frt. A szilágy megyei tanítók segélyalapjára 20 frt. Az állami elemi fuiskola szegény tanulóinak 10 frt. Az állami elemi leányiskola szegény tanulóinak segélyezésére 10 frt. A felmentvények megadása után a szükségessé vált választásokat ejtette meg a közgyűlés. Igazgatósági indítványra az igazgatósági tagok számát egygyel szaporítani határozta a gyűlés s ezen állásra egyhangulag Magyarósi István ev. ref. lelkészt, a felügyelő bizottság volt elnökét választotta meg. Az igazgatótanács kilépett tagjai helyébe 2 évi időtartamra Kovács László, Jakabfi Iszák és Bihari Károly választottak meg. A kisorsolt igazgatótanácsi tagok 3 évi időtartamra egyhangulag ismét megválasztottak. Végül a Magyarósi I. igazgatóvá történt megválasztásával megosonkult felügyelő-bizottság egézzítettett ki a 2 évre választott új taggal, Bikfalvy Ernővel.

Külömfélék.

— A körorvosi kérdést általunk elfogalt álláspontnak megfelelően oldotta meg a vármegye közigazgatási bizottsága,

amennyiben az alispánnak ama határozatát, miszerint a VII-ik közegészségi kör orvosi székhelyül Zálnokot jelölte volt, — f. hó 8-ik napján tartott ülésében megváltoztatta s a kör székhelyül Kémer nagyközséget állapította meg.

— Zárlat feloldás. A szilágy-nagyfalusi sertésvásár végre valahára fel lett oldva az oly régóta tartó zárlat alól. A zárlat feloldása Lázár István nagybérletnek köszönhető, ki pár nappal előbb Darányi miniszternél kihallgatáson volt s előadta, hogy mily rengeteg kárt okoz az itteni állami állatorvos önkénykedése a gazdaközönségnek. A miniszter nyomban leküldötte Makoldy állategészségügyi osztálytanácsost a helyszínére, ki is a felmentést elrendelte. Valentini állami állatorvos valószínűleg rövid időn el fog e vidékről helyeztetni, mert föltételezni is bajos lenne, hogy Lázár Istvánnak a gazdaközönség érdekében az alkalommal, egyidejűleg szintén előterjesztett ilyen indokolt kérését a miniszter ne teljesítse.

— Az elmaradt hanverseny. A zoványi dalárda mult hó 6-ik napjára hirdetett hangversenye, mint irtuk, a dalárda vezetőjének Török Lajosnak súlyos betegsége miatt nem volt megtartható. A tevékeny tanító már teljesen felgyógyult s a nagy érdeklődéssel várt hangverseny részben a dalárda alapja javára, részben pedig szegény tanulók felruházására Szilágy-Somlyón, a színház termében április hó 3-ik napján meg fog tartatni. Az igen érdekesnek ígérkező hangverseny műsora: 1) Marseillaise. Francia nemzeti dal. Zsaszokszky F. letéte szerint. Énekli a dalárda. 2) Felolvasás. Tartja Gáspár István. 3) Vándor vasárnapja. Kreutzertől. Énekli a dalárda. 4) Humoreszk. Irta és felolvassa Dr. Király Péter. 5) A szatócok. Bartalus Istvántól. Énekli a dalárda. 6) A bünös éjszakája. Irta Nyilass Samu. Szavaja: Sz. Borbáth Vilmos. 7) Hymnusz az éjhez. Beethoven-től. Énekli a dalárda. 8) Magánjelenet. Előadja: Szentkirályi Albert. 9) Népdalegyveleg. Lányi Ernőtől. Énekli a dalárda.

— Adományok. A március 15-ikén kített gyűjtő perselybe összesen 11 frt 74 kr. gyűlt be a 48-as keresetképtelen honvédek számára. Mely Szénássy Miklós kir. közejegyző, honv. egyl. elnök által nyomban ki is osztatott.

— Vigyázatlanság. Brüll Farkas helybeli szeszgyáránál dolgozó Cele Péter nevű hosszumezői illetőségű napszámos, vasárnap reggel a bráhás kutba esett. A szerencsétlen ember most a városi kóházban gyógykezelés alatt van, de a forró bráhától annyira összeégett, hogy vigyázatlanságát aligha életével nem fizeti meg.

— Gyászhir. „Özvegy idősb Kövesdy Elekne, szül. Rápolti Nagy Luiza a saját, valamint gyermekei Ferenc és neje Asztalos Julia; Ilona, Papp Mihályné, gyermekei: Sándor és János; Árpád, Elek, és neje Roska Leontin, gyermeke: Irén; Zeigmond; Lajos, valamint számos rokonok és jóbarátok nevében is fájdalmas megtört szívvel tudatják, hogy a szerető férj, gondos apa, nagyapa Idősb Kövesdy Elek m. kir. postamester f. hó 15-én, a szabadság emlékének ünnepén, déli 12 órakor, életének 72, házasságának 42-ik évében az urban megnyugodva, rövid szenvedés után, végelgyengülésben történt gyászos kimúltát. Meghatva állunk s könnyeinkkel borítjuk a drága halott hülttetemét. Fáj, sajoj szívünk az elválás percében, de biztat azon édes remény, hogy az égbe újra találkozunk azzal, kit életében úgy szerettünk. Ezen reményünkben megerősít minket az Ur, ki maga mondá: Feltámadunk! A felejthetetlen drága halott földi részei folyó hó 17-én d. u. 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint az örök nyugalomra tétetni. Az emlékezet örök fáklýája virasszon hamvai felett! Kraszna, 1897. március 15.“

— Adomány. A krasznamegyei takarékpénztár egyesület a szilágy-somlyói ev. ref. egyháznál lévő Báthory alaphoz 20 frt adománnyal járult. Mely adományt köszönettel nyugtatványoz Nagy Ferenc gondnok.

— Érdekes fogadás. Pár nap előtt Budapest egyik előkelő kaszinójában fogadás történt, hogy manapság melyik a fővárosunk legkiválóbb vendéglője, perze a nézetek szétágaztak — és így e problémát megoldani bajos volt. Végre felkértek a főváros előkelő köreiből mintegy 100 ismert elsőrendű gurmant, kik aztán titkos szavazás útján szótöbbséggel állapították meg, hogy Komnek Ferencnek a József-tér 1. szám alatti vendéglője nemcsak nemes izléssel van berendezve, hanem konyhája és borai a fővárosban páratlanul állanak.

— **Uj versek.** Zempléni Árpád felkéri mindazokat, a kik új verseik könyve előfizettséggyűjtő-ívet még nem küldötték vissza, legyenek szivesek azt hozzá (IX., Czuczor-utca 8. sz.) nyolc nap alatt beküldeni, vagy az eredményről öt levelező-lapon értesíteni.

— **Foulard-selyemet 60 krtól** 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai, s. a. t. a legujabb mintázattal és színben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selyemet 35 krtól 14 frt 65 kr. méterenként sima, csikos, kockázott, damasztot s. u. t. (mint egy 240 különböző minőségben, 2000 szü és mintázattal) s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával: küld HENNEBERG G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájca címezett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Irodalom.

— **Műszaki hetilap** címmel egy új szaklapnak fényesen kiállított első számát kaptuk, mely a szakirodalom terén méltán esemény számba mehet. A lap tulajdonképen nem egészen új, mert a 20 éve fennállott „Gazdasági Mérnök” átalakításából keletkezett. Szerkesztője Gonda Béla min. osztálytanácsos, régi, hivatott művelője egy a technikai, mint a közgazdasági irodalomnak s a midőn régi lapját ekként tágabb és újabb alapokra fektetve, az összes technikai szakmák közönlönyévé alakította át, valóban hasznos szolgálatot tett vele a technikai haladás ügyének. A lap élén a magyar technikusok két kiváló képviselőjének, Ludvig Gyula államvasuti elnök-igazgatójának és Hauszmann Alajos műépítésznek és műegyetemi tanárnak sikerült arcképét és életrajzát közli. A többi cikkek közül különösen kiemelendők tartjuk a most épülő budai királyi palota ismertetését, a palotának a teljes kitérés után a pesti oldalra néző látképével, mely még eddig sehol sem volt közölve. A technika különböző szakmáiba tartozó kisebb közlemények a budapesti és vidéki építkezésekre vonatkozó közlemények és vállalati értesítések, találmányok és szabadalmak egészítik ki a lap gazdag tartalmát. A Műszaki Hetilap megjelenik minden vasárnap, díszesen kiállítva, gazdag és változatos tartalommal, képekkel és szakszerű rajzokkal illusztrálva. Előfizetési ára az év végéig 10 frt, negyedévre 3 frt. Az előfizetések a Műszaki hetilap kiadóhivatalába (Budapest, IX., Lónyay-utca 11) intézendők. A legmelegebben ajánljuk e kiváló szaklapot nemcsak a technikus, de általában mindazok figyelmébe, a kik a modern technikai haladás iránt érdeklődnek.

— **„Sűrű lombok hűvös árnyán”** Lincke Pálnak ezt a szelvény-hosszában mindegyik dalot kedves dalkeringőjét közli a „Zenélő Magyarország” zenemű folyóirat most megjelent VI. füzeté. A mindenkor 10 lap zenét tartalmazó füzet ezenkívül még tartalmazza Angyal Ármánd „Ez a kis lány szomorú” és Buday István „Meszelik a nagy-körösi temetőház kőfalát” 2 szép magyar dalát. Greizinger Iván „Lemondás” című poétikus hangulatú képét s végül kisgyermeni Szabó István „Fordíts” sikerült Regatta polkáját. Ily gazdag tartalmát adja a legjobb zeneműveknek a „Zenélő Magyarország” minden száma 20 krért mert évnegyedenként 6 ily terjedelmű s a legszebb zenemű újdonságokat hozó füzetre 1 frt az előfizetés. Egyes számok 22 kr. beküldésével rendelhetők, s előfizetni a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatalánál Budapesten, VI. Csengery-utca 62/a a honnan mutatványsszámot ingyen és bérmentve küldenek.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

BÖLÖNI SÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

280—1897. tkv. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Virág János zilahi orvos végrehajtónak Pap Mária f. Rezei Jánosné végrehajtást szenvedő elleni ügyében a végrehajtási árverés 27 frt tőke, ennek 1896. év április 20-tól járó 5% kamatai 13 frt 23 kr. eddigi, 8 frt árveréskérsési s a további költségek, — továbbá az ezennel csatlakozottak kimondott végrehajtók Dr. Berger János zilahi orvosnak 27 frt tőke és 14 frt 71 kr költségei, végre Dr. Mariska Ödön zilahi orvosnak 25 frt 50 kr. tőke és 14 frt 71 kr. költsége erejéig ezennel elrendel-tetik s ennek határidejéül **1897. évi április hó 8-ik napjának** d. e. 9 órája a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Szakási község-házához kitézetik, az árverési feltételek pedig a következőkben állapítottak meg:

1. Elárveltetnek szükség esetére a kikiáltási áron alul is végrehajtást szenvedőnek továbbá a vég. törvény 156. §-a értelmében a Rezei János és kisk. Rezei György, Juliánna Mária és Flóri tártulajdonosok nevében álló szakási 751. sz. tjkvben foglalt 513/b hrszámú ingatlannak 82 frt, a 768/a hrszámú ingatlannak 140 frt és a 852/b hrszámú ingatlan 168 frt kikiáltási árban.

2. Árverelni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár tizszázötödét készpénzben vagy óvadék képes értékpapírban a bírósági kiküldött kezéhez bánatpénzül előre letenni, avagy az annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

3. Vevő köteles a vételárat az árverés jogerőre emelkedése után járó 15 napi időközben három részletben, az árverés napjától járó 5% kamattal együtt a tasnádi m. kir. adóhivatal mint bírói letét pénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe számíttatik be.

4. Vevő tartozik az árveréstől kezdve a birtokkal járó minden közterhet viselni s a vételtárgya után kiszabandó kincstári illetéket fizetni.

5. A mennyiben magasabb ígért utólagosan nem tétetnék jogosítva lesz vevő az árverés jogerejévé váltával innen nyerendő vételi bizonyítvány mellett a megvett ingatlant tényleges birtok és használatába venni; de a tulajdonjog csak a vételár teljes befizetése után fog részére hivatalból bekebelezettni.

6. Ha árverési vásárló az ígért vételárat és járulékait a kitűzött határidőben be nem fizetné, ellene bármelyik érdekelt fél kérelmére az 1881 LX. t. c. 185. §-a alapján újabb árverés fog rendeltetni.

Végrehajtó utasittatik Pákai László ügyvéd útján, hogy az árverési hirdetményt szabályszerűen tétesse közzé s az azt tartalmazó hirlappéldányt mutassa be.

Kir. b. bíróság mint tkvi hatóság Tasnádon 1897. évi január hó 17-én.

ELŐD
kir. albiró.

Eladó házastelek.

Egy négy szoba, két konyha és istállóból álló megyeház-utcai házam szabad kézből örök áron eladó.

Értekezhetni lehet

Szilágyi Jánossal

Szilágy-Somlyón.

ELADÓ

YORK-MADEIRA szőlővessző filloxerának ellenálló, tehát ótó alanyul is használható, de ótás nélkül is jó bortermő gyökeres vessző 1000 drb ára 30 frt. sima vessző 1000 darab ára 10 frt.

EURÓPAI szőlővessző (olasz rizling, erdei, piros bakar, juh fark, nemes kadarka, szerémi zöld és járdovány vegyesen) peronospora ellen háromszor permetezett sima vessző 1000 darab ára 5 frt. 1896-ik évi saját termesztési föltétlenül arankamentes

VÖRÖS LÓHERMAC,
métermázsa 50 firtal.

Bölöni Sándornál

Szilágy-Somlyón.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben, zsindely- és deszkatekők, továbbá szőlőkarók

behuzására,

mely által azok tartóssága kétszeresre hosszabb, továbbá **csulapok**, melyek a földbe ásatnak, kerítések s gazdasági eszközök befestésére, hordókban á 50, egész 250 súlytartalommal, továbbá saját gyártmányu

coaksot (pirszén) **kovácsok és lakatosok** részére ajánlja jutányos ár mellett a légszuszgyár igazgatósága Debreczenben. 1—10

Országos vásár

Margittán. (Biharmegye)

1897. márc. 24-én baromvás.

„ „ 25-én „ „

„ 2—2 „ 26-án kirakóvás.

Eladó szőlővesszők.

Simák.		ezre	4 frt.
Nemes Kadarka	300 ezer	„	5
Mézes fehér	20 „	„	12
Rozsdás Muskat	10 „	„	10
Vegyes csemegék a legfinomabbak	10 „	„	12
Ripária szelekta I-ső osztály ojtásra való	80 ezer	„	6
II. osztály ültetni való	40 „	„	4
III. „ oskolába való	50 „	„	15
Othelló I. „	40 „	„	8
II. „	20 „	„	10
Jaquez I. „ ojtás alá való	40 ezer	„	5
II. „	20 „	„	10
Herbemont I. „	5 ezer	„	5
II. „	8 „	„	5

Gyökerek.		ezre	10 frt.
Nemes Kadarka	20 ezer	„	10
Ripária szelekta	40 „	„	30
I. oszt ojtás alá való	20 „	„	30
Jaquez	20 „	„	30

Ojtványok.

Meszes talajra alkalmas jaquez alanyon Olaszrizling, 8 ezer ezre 130 frt.
Ripária alanyon. Mézes fehér, kővidinka. Fehér és vörös ezre 150 frt.
Chasselas
Állami felügyelő által felülvizsgált fajtisza ripária portális jótálás mellett
Sima első osztályu 50 ezer ezre 20 frt.
másod osztályu 30 „ 10 „
A vesszők 50 cm. hosszúak, épek, egészségesek. Peronoszpóra ellen védve, jég-eső nem érte.
A megrendelésnél 25%-tőli előleg küldendő a többi utánvétetik, egyszersmind a vasúti leadó állomás bemondandó.
Gyöngyösön, 1896. október 15-én.

Csomor Kálmán
szőlő-birtokos.

2—3

Erdélyi bank és takarékpénztár

részvénytársaság

K o l o z s v á r t.

Elad különféle sorsjegyet havi részletfizetésre és pedig:

12, 18, 24 és 36 havi részletfizetésre.

Legközelebbi huzások:

FÖNYEREMÉNYEK.	
1897. április 1-én 4%-os Tisza-sorsjegy	frt 100,000
„ „ 24-én 3%-os magyar jelzalog hitelbank sj. kor. 100,000	
„ május 1-én 1860-iki állam sorsjegy 100 frt név-érték	frt 60,000
„ „ 1-én Osztrák hitel sorsjegy	„ 150,000
„ „ 1-én Olasz vörös kereszt sorsjegy	Lire 35,000

A kamatozó sorsjegyek kamatai a megbízó félnek esnek javára.

1—2

PÉNZKÖLCSÖN

birtokokra, házakra, gyárakra és gőzmalmokra elsőhelyű betáblázásra 40 évre 4½ százalékra, 50 évre 4 százalékra, 2-ik és 3-ik helyű betáblázásra 6 százalékra.

P É N Z T

váltókra 5—6 százalékra 10,000 frtig gyorsan és discretio mellett szerez, — valamint drága adósságokat convertál, — ugyszintén váltókat leszámítottat

Schwarez Márton Budapest, VII., Dob-utca 69.

Kitűnő referenciákkal szolgálhatok.

8—10

Előzetesen csak a legújabb kiadású Nvomatott Bölöni Sándor gyorssajtóján Szilágy-Somlyón 1897. évi január hó 17-én. rólág abból az okból mondatnak el, hogy ember német lekaszáltatott egy rend sar-gása mellett.

nek, nagy